

Aan de gemeenteraad

Datum: B&W 21 april 2026

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Met deze brief informeer ik u over de gemeentebrede aanpak weerbaarheid, zoals toegezegd in de commissie BOFV van 15 januari 2026 (Toezegging 26bb000400). Toenemende geopolitieke spanningen, conflicten en competitie, internationale afhankelijkheden en nieuwe vormen van hybride dreiging maken onze samenleving kwetsbaarder voor verstoringen. Deze ontwikkelingen raken ook de gemeente Rotterdam, als stad en als organisatie. Het College vindt het van groot belang om onze Rotterdammers, ondernemers en partners te ondersteunen en samen de maatschappelijke weerbaarheid en de veerkracht van onze samenleving te versterken.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Initiatiefvoorstel Verkoelen over Rotterdam in nood, radio actief! (25bb003431)
- Toezegging: Initiatiefvoorstel Verkoelen 'Rotterdam in nood, radio actief!' – stand van zaken (26bb000400)
- Toezegging: Initiatiefvoorstel Verkoelen 'Rotterdam in nood, radio actief!' – update voortgang van de gesprekken over de noodcommunicatie-voorzieningen (26bb001177)
- Motie: Creëer rust als de sirene gaat: de wijkraad aan zet (26bb000996)

Toelichting:

Het doel van deze raadsinformatiebrief is tweeledig. Allereerst lichten wij de aanpak op weerbaarheid toe: de aanleiding, de gehanteerde uitgangspunten, de scenario's waarop wij ons voorbereiden en de wijze waarop wij het werken aan weerbaarheid vertalen naar de context van onze stad. Hiermee schetsen wij de richting en opzet van het programma op hoofdlijnen. Daarnaast geven wij u inzicht in de huidige stand van zaken van de initiatieven en inzet waarmee wij de weerbaarheid van onze stad versterken. Wij zullen uw raad de komende periode stapsgewijs en steeds gedetailleerder informeren over de voortgang en uitwerking, waar mogelijk in het openbaar en waar nodig via vertrouwelijke weg.

Wij informeren u in ieder geval minimaal twee keer per jaar en zullen u dit najaar informeren over de voortgang en nadere uitwerking van het programma, inclusief een planning voor zover mogelijk.

Werken aan weerbaarheid vraagt om expliciete keuzes, zowel landelijk, regionaal en lokaal. Als gemeente staan wij ook voor eigen afwegingen. Het gaat dan om keuzes over welke kritieke processen wij onder alle omstandigheden in stand willen houden – zoals riolering, communicatie met bewoners en bevolkingszorg – en welke maatregelen en investeringen daarvoor nodig zijn. Dit raakt direct aan de vraag wat voor organisatie wij willen zijn en welke mate van robuustheid wij in onze stad nastreven, juist in tijden van schaarste. Op dit moment hebben wij nog onvoldoende zicht op de precieze impact van landelijke keuzes, de mate waarin middelen beschikbaar komen en welke aanvullende keuzes en investeringen lokaal nodig zijn. Wij komen hier in een volgende fase bij uw raad op terug, zodat deze keuzes expliciet en in samenhang kunnen worden voorgelegd.

Aanleiding aanpak Weerbaarheid

De wereld om ons heen verandert in een hoog tempo. Toenemende geopolitieke spanningen, conflicten en competitie, internationale afhankelijkheden en nieuwe vormen van hybride dreiging maken onze samenleving kwetsbaarder voor verstoringen. Landelijk voert de rijksoverheid regie op het vergroten van de weerbaarheid van Nederland.

De afgelopen periode heeft het kabinet aandacht gevraagd voor en stappen gezet om de weerbaarheid van ons land te versterken, door middel van concrete maatregelen die niet alleen gericht zijn op de overheid, maar ook op het bedrijfsleven, de zorgsector en de samenleving als geheel¹.

De genoemde ontwikkelingen raken ook Rotterdam en we kunnen te maken krijgen met noodsituaties. Als havenstad en internationaal knooppunt, maar ook als deltastad zijn we gevoelig voor digitale aanvallen, verstoring van vitale ketens, maatschappelijke ontwrichting, en extreem weer. In Rotterdam, waar de haven een economische motor is van lokaal tot internationaal niveau, is het borgen van de samenhang tussen een veerkrachtige samenleving en onze economie ook van groot belang. Het versterken van weerbaarheid en veerkracht is noodzakelijk zodat Rotterdammers, onze stad, onze economie en infrastructuur schokken aan kunnen.

Juist nu, dat geeft rust en grip op de situatie en maakt ons samen sterk wanneer zich een noodsituatie voordoet. We werken stap voor stap aan de weerbaarheid van onze organisatie en bouwen aan een stad waarin Rotterdammers kunnen blijven leven naar hun waarden en in brede welvaart, ook in onzekere tijden. We kijken hierbij niet alleen naar zelfredzaamheid, maar juist naar sámenredzaamheid. In echte noodsituaties zijn vooral de mensen om ons heen belangrijk. We gaan het gesprek aan met bewoners, ondernemers en organisaties en binnen onze eigen organisatie over de impact van de veranderende wereldorde.

¹ zie de kamerbrief van 6 december 2024, 5937426 (<https://open.overheid.nl/documenten/dpc-4d71970461e379036c2ec182e4342a890373966e/pdf>) en de kamerbrief van 12 december 2025, 7008146 (<https://open.overheid.nl/documenten/ee1ab7f2-87b6-4e3a-9003-3113a3643a4a/file>)

Dat is het uitgangspunt voor onze aanpak: Rotterdammers staan er nooit alleen voor.

Het Programma Weerbaarheid is nodig omdat we ons moeten voorbereiden op situaties die groter, complexer en langduriger kunnen zijn dan wat we tot nu toe gewend zijn. Hoewel de gemeente goed is ingericht op kortdurende incidenten en crises, vragen grootschalige en langdurige ontwrichtingen om aanvullende voorbereiding, nieuwe vormen van samenwerking en meer veerkracht in de hele stad. Tegelijk vraagt weerbaarheid om een verandering in mentaliteit: niet afwachten tot er iets gebeurt, maar nu al investeren in voorbereiding, het gesprek voeren en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. Deze investering in vertrouwen, verbinding en samenredzaamheid maakt de stad schokbestendig, helpt ons overeind te blijven en sneller te herstellen, of het nu gaat om een stroomuitval, een cyberaanval of een andere noodsituatie.

Rotterdam – een stad met een eigen weerbaarheidsprofiel

Werken aan weerbaarheid ziet er in iedere stad anders uit. Het vraagt om een aanpak die past bij de eigenschappen en identiteit van de plek zelf. Dit brengt unieke uitdagingen en kansen met zich mee. Voor Rotterdam betekent dit dat we bouwen op wat ons onderscheidt. Onze mentaliteit; Rotterdammers zijn nuchter en eerlijk. We zijn aanpakkers met hart voor onze stad. Daarnaast nemen we de volgende sociale kenmerken mee; de demografische samenstelling van Rotterdam als diverse en jonge stad, bestaanszekerheid in Rotterdam als stad met grote inkomensverschillen, maatschappelijke onrust en verminderd vertrouwen in de overheid als de werkelijkheid waarbinnen we opereren. Wat betreft de fysieke context houden wij rekening met het karakter van Rotterdam als haven- en deltastad, met een hoge bevolkingsdichtheid en dichte bebouwing.

Weerbare organisatie, weerbare stad

Weerbaarheid ontstaat pas echt wanneer de kracht van de samenleving en kracht van de gemeente elkaar versterken. Daarom loopt het programma langs twee sporen; de weerbare stad en de weerbare organisatie, inclusief een goede interne crisisorganisatie. We bouwen door op dat wat er al is, versterken dit en helpen met verbinden. Zo zorgen we dat we samen weerbaarder worden.

Dat doen we met zijn allen, ofwel een *whole-of-society benadering*. Dat houdt in dat alle onderdelen van de samenleving, overheid, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen én inwoners een rol hebben bij het voorkomen, voorbereiden, reageren op en herstellen van crises. Daarnaast is onze aanpak gebaseerd op een *all-hazards benadering*: we bouwen structureel aan een stad en organisatie die schokken kunnen opvangen én herstellen, niet alleen tegen hybride dreigingen, maar op een breed spectrum aan mogelijke verstoringen, ongeacht oorzaak. Mede omdat, ongeacht de aard van de crisis, deze veel cascade effecten zal hebben en daarom een grote verstoring van de maatschappij kunnen veroorzaken. Dit vergt een duidelijke prioritering op basis van de meest urgente kwetsbaarheden en meest ontwrichtende risico's.

Scenario's:

In de kamerbrieven wordt gemeld dat Nederland doelwit is van zogenoemde hybride aanvallen waarbij meerdere tactieken of middelen worden ingezet om de samenleving te destabiliseren. Het laatste rapport van de MIVD and AIVD geeft aan dat hoewel hybride dreigingen niet nieuw zijn, dat deze dreiging wel is toegenomen. De rijksoverheid vraagt ons om voor te bereiden op twee scenario's.

Het eerste scenario is een langdurige uitval van vitale processen (zoals stroom- of data en telefonie uitval). Dit betekent bijvoorbeeld langere tijd geen stroom, geen telefoon, geen internet. Langdurige uitval van stroom en internet raakt niet alleen de informatievoorziening, maar ontwricht ook betalingsverkeer, verkeersregelinstallaties en openbaar vervoer, verstoort de distributie van medicijnen en zorg, en heeft daarmee directe gevolgen voor veiligheid, economie en maatschappelijke stabiliteit.

Het tweede scenario is het NAVO Artikel 5-scenario. Artikel 5 van de NAVO betekent kort gezegd: Een aanval op één bondgenoot wordt beschouwd als een aanval op alle bondgenoten. Dit betekent dat lidstaten verplicht zijn ondersteuning te bieden aan het aangevallen land, waarbij de aard van die steun – militair, politiek, economisch of logistiek – door ieder land afzonderlijk wordt vastgesteld. In dit scenario is, naast grootschalige hybride aanvallen door statelijke actoren, ook het tekort aan personeel en materieel een risico. Defensie zal in deze situatie een kleinere bijdrage kunnen leveren aan het ondersteunen van civiele autoriteiten en leveren van bijstand bij rampen en crises.

De haven van Rotterdam heeft een strategische positie in Nederland en Europa als knooppunt van energie, grondstoffen en goederenstromen. Juist deze positie maakt de haven ook kwetsbaar voor geopolitieke spanningen en hybride dreigingen, wat gerichte aandacht voor weerbaarheid noodzakelijk maakt. In het geval van een NAVO Artikel 5 situatie is onze haven ook van belang, als eventuele doorvoerhaven voor Host Nation Support en militair logistiek in het kader van NAVO-verplichtingen.

Het brede doel is om de weerbaarheid van zowel de samenleving als de organisatie te vergroten door ons voor te bereiden op basis van deze scenario's. Dit helpt ons om te leren wat hiervoor nodig is en waar onze huidige kwetsbaarheden liggen.

De vier pijlers van het programma: onze structuur voor een weerbaar Rotterdam

De activiteiten en maatregelen van de aanpak zijn geordend langs vier pijlers, die bijdragen aan het vergroten van de weerbaarheid van de organisatie en samenleving. We bouwen voort op het weerbaarheidsmodel van de Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) dat ook de VNG hanteert in haar handreiking Weerbaarheid en Veerkracht op Lokaal niveau². Deze pijlers vormen een logische en samenhangende structuur die aansluit op de missie, visie en de Rotterdamse context.

1. Eigen continuïteit van de gemeentelijke organisatie

De toenemende kans op grootschalige en langdurige verstoringen maakt het noodzakelijk om de continuïteit van de gemeentelijke organisatie expliciet te versterken.

² Zie de VNG handreiking (https://vng.nl/sites/default/files/2025-08/handreiking_weerbaarheid_en_veerkracht_op_lokaal_niveau_definitief158.pdf)

Het doel is dat de gemeentelijke organisatie haar meest kritieke (dienstverlenings-)processen zo veel mogelijk kan blijven uitvoeren, ook wanneer sprake is van crisis, ontwrichting of langdurige verstoring. Niet alle gemeentelijke taken hebben in crisistijd dezelfde maatschappelijke urgentie, waardoor prioritering van kritieke processen onvermijdelijk is. Daarnaast hebben we aandacht voor de interne (digitale) veiligheid, gemeentelijk personeel en weerbaarheid als lens in lopend beleid. Denk aan continuïteitsplannen, handelingsperspectief voor eigen personeel, mandatering en prioritering van kritieke diensten.

2. Crisisorganisatie, binnen en buiten de gemeente

De gemeente is samen met de hulpdiensten goed ingericht om reguliere crises te beheersen. Echter, we hebben in vorige crises, zoals de Covid-19 crisis, gezien dat grootschalige en langdurige verstoringen andere eisen stellen aan crisisbeheersing. Voor grootschalige verstoringen en langdurige ontwrichting wordt gericht gewerkt aan het organiseren, onderhouden en door ontwikkelen van een robuuste crisisstructuur, intern en in nauwe samenwerking met externe partners.

Dit vraagt, naast daadkracht en eigenaarschap, om heldere rol- en taakverdelingen, robuuste opschalings- en besluitvormingsstructuren en goede informatievoorziening, in nauwe samenwerking met externe partners. Opleiden, trainen en oefenen blijven daarbij essentieel. Hierbij nemen we de lessen mee uit het onlangs verschenen rapport van de Rekenkamer 'Nog steeds vatbaar; onderzoek naar de Rotterdamse economische en maatschappelijke steunmaatregelen in de coronaperiode'³.

3. Het beschermen van vitale en andere belangrijke systemen in de maatschappij

Het dagelijks functioneren van de stad steunt op onderling afhankelijke vitale systemen, waaronder water, energie, afval, zorg en sociale systemen. Uitval in één onderdeel heeft vaak brede maatschappelijke gevolgen, zeker in een sterk gedigitaliseerde context en wanneer ook de krijgsmacht, hulpdiensten en crisisorganisaties afhankelijk zijn van dezelfde processen. Het dreigingsbeeld van AIVD en MIVD laat zien dat infrastructuur al sinds 2023 steeds vaker doelwit is van statelijke actoren⁴.

Het doel is te voorkomen dat uitval, verstoring of manipulatie van deze systemen leidt tot ernstige maatschappelijke ontwrichting of schade aan de veiligheid en stabiliteit van de stad. Tegelijkertijd zien we dat vitale systemen steeds vaker onder druk staan en "kraken in hun voegen", kijk bijvoorbeeld naar netcongestie. De Vaktafel Vitale Systemen houdt zich bezig met het ontwikkelpad 'weerbaarheid' waarbij kwetsbaarheden van stedelijke vitale systemen getraceerd en de samenwerking met partners om die kwetsbaarheden te verkleinen, versterkt worden.

De realiteit is dat verstoringen zich niet volledig laten voorkomen en slechts beperkt beïnvloedbaar zijn, daarom is het van belang om ook voorbereid te zijn op de gevolgen van uitval voor de stad en de gemeentelijke organisatie.

³ <https://rekenkamer.rotterdam.nl/onderzoek/nog-steeds-vatbaar>

⁴ Zie rapport Dreigingsbeeld militaire en hybride dreigingen van de AIVD en MIVD (<https://www.aivd.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2026/02/19/tussen-vrede-en-oorlog-de-oorlog-in-oekraïne-en-de-russische-dreiging-in-europa/tussen-vrede-en-oorlog-de-oorlog-in-oekraïne-en-de-russische-dreiging-in-europa.pdf>)

4. Sociaal weefsel, samenredzaamheid voor een veerkrachtige samenleving

We richten ons op het verder versterken van de veerkracht van bewoners samen met de gemeenschappen, ondernemers en maatschappelijke organisaties in Rotterdam. Het doel is dat de samenleving beter voorbereid is op crises, verstoringen en langdurige ontwrichting, en in staat is om elkaar te ondersteunen wanneer formele systemen onder druk komen te staan. Ofwel: een stad is pas echt weerbaar als haar inwoners dat ook zijn. In Rotterdam is het uitgangspunt hierbij sámenredzaamheid. We gaan met elkaar in gesprek over risico's en mogelijke verstoringen, betrekken bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij het voorbereiden daarop. We vertrouwen op de vindingrijkheid en kracht van de Rotterdammers. Waar nodig faciliteren we initiatieven rondom samenredzaamheid. En we hebben aandacht voor kwetsbaren en minder zelfredzamen.

Communicatie, campagne en informatiemateriaal

Communicatie is een overkoepelend thema binnen alle pijlers van het programma Weerbaarheid. Niet alle Rotterdammers voelen op dit moment de noodzaak om zich voor te bereiden op een noodsituatie, terwijl anderen juist vragen hebben of zich zorgen maken. Communicatie draagt daarom bij aan het vergroten van bewustwording, het bieden van handelingsperspectief en het versterken van samenredzaamheid. Het uitgangspunt is het gesprek met inwoners, organisaties en ondernemers, waarbij we aansluiten bij de leefwereld van Rotterdammers. Dit doen wij door gesprekken te organiseren en te faciliteren, bijvoorbeeld tijdens bijeenkomsten in wijken en buurten. Publiekscampagnes op gemeentelijke kanalen, in de openbare ruimte en via lokale media ondersteunen deze gesprekken door aandacht te vragen en momentum te creëren.

Momenteel ontwikkelen we informatiemateriaal en communicatiemiddelen die wijkorganisaties en buurtinitiatieven zelf kunnen inzetten bij bijeenkomsten. De website www.Rotterdam.nl/bereidjevoor vormt daarbij de basis voor actuele en betrouwbare informatie en praktische hulpmiddelen waarmee inwoners zelf aan de slag kunnen. We monitoren continu de informatiebehoefte van Rotterdammers en betrekken inwoners bij de ontwikkeling van communicatiemiddelen. De opbrengsten uit gesprekken worden gebruikt om de aanpak van het programma verder te ontwikkelen. Daarnaast onderzoeken we op meerdere momenten het effect van de gekozen communicatieaanpak, zodat we waar nodig kunnen bijsturen

Samenwerking

Weerbaarheid vergt een *whole-of-society* aanpak, en een *whole-of-government* aanpak, het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verschillende overheden, inwoners, bedrijven en instellingen, waarbij iedereen een bijdrage te leveren heeft. De gemeente opereert daarin niet op zichzelf, maar in nauwe samenwerking binnen de regio en in aansluiting op landelijke kaders en ontwikkelingen. Tegelijkertijd vervullen wij richting het Rijk een actieve agenderende rol, onder meer in G4-verband, via de Veiligheidsregio en via de VNG, om stedelijke belangen en opgaven nadrukkelijk onder de aandacht te brengen. Onder leiding van de VRR is er een planningsstaf geopolitieke dreigingen en ontwikkelingen ingericht. Hierbij worden ontwikkelingen gevolgd op de volgende regionale deelonderwerpen: vitale processen, haven, industrie en economie, samenleving en maatschappij, Host Nation Support, en interne continuïteit hulpdiensten en overheid.

In de stad zoeken wij actief de dialoog met bewoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Afhankelijk van de opgave varieert onze rol van het agenderen en versterken van urgentiebesef tot het faciliteren, verbinden of gezamenlijk ontwikkelen van oplossingen. Steeds staat het versterken van de gezamenlijke verantwoordelijkheid centraal.

Duiding en kennisontwikkeling

Om ontwikkelingen en mogelijke impact op de stad tijdig te duiden, gaat de gemeente in gesprek met kennisinstellingen. Deze samenwerking maakt het mogelijk om actuele kennis en analyses te benutten bij beleidsvorming en besluitvorming. Door gezamenlijk onderzoek en kennisontwikkeling ontstaat een beter beeld van risico's, trends en onzekerheden, maar ook welke beleidsopties mogelijk zijn. Deze kennis helpt om onzekerheden beter te duiden, beleid te onderbouwen en tijdig bij te sturen waar dat nodig is.

Initiatieven en inzet waarmee we weerbaarheid vergroten:

Werken aan weerbaarheid is geen eenvoudige, eenmalige opgave of een traject met een vaste einddatum. Het vraagt om tijd, inzicht en voortdurende aandacht voor de onderlinge afhankelijkheden tussen processen, organisaties en ketens. Het zichtbaar maken van cascade-effecten – waarbij verstoringen zich verplaatsen en versterken – is complex en vergt samenwerking over domeinen en sectoren heen. Weerbaarheid bouwen is daarmee een structurele, langjarige inspanning, waarin leren, bijstellen en investeren centraal staan.

Zoals vermeld zullen wij uw raad de komende periode stapsgewijs informeren over de voortgang en uitwerking van de aanpak. De eerste prioriteiten voor 2026 zijn inmiddels helder. We zullen ons komend jaar richten op het vergroten van de samenredzaamheid van de samenleving door middel van de pilot wijkweerbaarheid en de organisatie en uitrol van de eerste noodsteunpunten, het in kaart brengen van de twee scenario's, de impact hiervan op de stad en onze organisatie in relatie tot de continuïteit van de gemeentelijke organisatie en het verstevigen van de interne crisisorganisatie.

We willen u hierbij nader informeren over enkele onderwerpen die al eerder in uw raad besproken zijn. Graag stellen we u op de hoogte van de stand van zaken van de volgende thema's:

Pilot wijkweerbaarheid

We investeren in een weerbare samenleving en weerbare bewoners. Om de bewustwording over het belang van voorbereiding op noodsituaties en het handelingsperspectief te vergroten, organiseren we bijeenkomsten in het kader van wijkweerbaarheid. In totaal worden gedurende de pilot 6 doorleefsessies georganiseerd in verschillende wijken. Tijdens doorleefsessies wordt een realistisch scenario van langdurige stroomuitval met bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers van een wijk doorlopen. Vragen die centraal staan, zijn 'wat heeft de wijk in zo'n situatie nodig, en wie kan daaraan wat bijdragen'. Na de sessie brengen we initiatieven en ideeën die ontstaan zijn, bij bewoners of de deelnemende maatschappelijke organisaties, verder. Zo ontwikkelt het Rode Kruis een training burgerhulpverlening en Stichting Opzoomer Mee een spel rondom weerbaarheid. Elke pilot richt zich op een ander type wijk.

Daarmee bouwen we stapsgewijs aan een aanpak die herhaalbaar schaalbaar en breed toepasbaar is, gebaseerd op praktijkervaring. Na de pilot bieden we de wijken een toolkit aan van diverse materialen en methodieken, die in de wijken gebruikt kunnen worden om de weerbaarheid te vergroten. Eén van deze methodieken is die van de doorleefsessies, die zo voor elke wijk beschikbaar wordt. Met de middelen die beschikbaar zijn voor 2026 worden de gesprekken met bewoners en maatschappelijke organisaties in de wijken, met behulp van verschillende methodieken uit de toolkit, voortgezet in de stad.

Samenwerking wijkraden

Wijkraden spelen een belangrijke rol in het vergroten van de wijkweerbaarheid, ze vervullen een belangrijke functie in de wijken en staan in nauw contact met wijkbewoners. Wijkraadsleden van Bloemhof, Crooswijk, Pendrecht-Zuidwijk en Hoek van Holland zijn vanuit de doorleefsessies betrokken bij het thema weerbaarheid. Ook is er specifiek aandacht gevraagd voor weerbaarheid door de wijkraden van Carnisse, Liskwartier, BoTu-Spangen, Delfshaven-Schiemonnd en Middelland-Nieuwe Westen en heeft een aantal van deze wijkraden zelf al bijeenkomsten hierover georganiseerd met bewoners. Wijkraadsleden kunnen bij dergelijke bijeenkomsten binnenkort gebruik maken van de toolkit met materialen en middelen over weerbaarheid. Tijdens het inwerkprogramma voor de nieuwe wijkraden zal in juni kennisgemaakt worden met de gemeentelijke organisatie en belangrijke thema's. Weerbaarheid is één van deze thema's. Ook is er ruimte voor het gesprek over de rol die wijkraadsleden kunnen spelen in het vergroten van weerbaarheid.

Samenwerking Voedselbank

Omdat niet alle Rotterdammers het geld hebben om zelf een noodpakket aan te schaffen, en daardoor minder goed kunnen werken aan hun eigen weerbaarheid, heeft de gemeente besloten om via de twee grootste voedselbanken binnen Rotterdam (de Voedselbank Rotterdam en stichting Salaam) aan alle klanten een noodpakket te verstrekken. Met deze actie komen de pakketten terecht bij Rotterdammers die deze het hardst nodig hebben. De pakketten bestaan uit een noodradio, nooddeken, noodkaarsen met lucifers en een basis-EHBO kit. Daarnaast ook een aantal communicatiemiddelen, zoals een brochure met checklist noodpakket en een brief namens het College met informatie over dit initiatief. In de brief wordt extra benadrukt dat dit noodpakket nog niet compleet is, maar naar eigen inzicht in de komende periode aangevuld kan worden met eten en drinken.

Noodsteunpunten

We ontwikkelen in samenspraak met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) en regiogemeenten een netwerk van noodsteunpunten waar burgers in geval van bijvoorbeeld een grootschalige, langdurige stroomstoring terecht kunnen voor het doen van noodmeldingen, het ontvangen van eenduidige crisisinformatie en een luisterend oor. De VRR heeft tot taak om coördinatiepunten in te richten vanwaar hulpdiensten gecoördineerd worden in een situatie waarbij de gebruikelijke communicatiekanalen niet meer werken. Deze komen in verbinding te staan met de lokale noodsteunpunten. Daarnaast onderzoeken we of het noodsteunpunt een plaats kan zijn waar vraag en aanbod van burgerhulp gecoördineerd kunnen worden.

In samenwerking met de VRR voeren we op 1 juni een pilot uit in de wijk Bloemhof waarbij wij drie gemeentelijke noodsteunpunten inrichten en beoefenen en de veiligheidsregio één coördinatiepunt beoefent. In verband met het testen van de noodstroomvoorziening in de noodsteunpunten zijn inmiddels drie aggregaten aangeschaft en onderzoeken we welke communicatieverbindingsmiddelen kunnen worden ingezet voor de testfase. Ook hebben we in de pilot aandacht voor de bemensing van de noodsteunpunten.

In 2026 zullen daarnaast nog 12 noodsteunpunten in verschillende wijken verspreid over de stad ingericht worden. In 2027 komen daar nog eens 15 noodsteunpunten bij. Bij de verdere uitrol (vanaf 2028) zijn de van het Rijk te verkrijgen financiën bepalend voor het totaal netwerk aan in te richten noodsteunpunten.

Noodcommunicatievoorzieningen en alternatieve communicatiemiddelen

Ten tijde van een crisis is communicatie en het hebben en verspreiden van betrouwbare informatie van groot belang. Hierin valt onderscheid te maken in noodcommunicatievoorzieningen (NCV) en alternatieve of analoge communicatiemiddelen. De Noodcommunicatievoorziening (NCV) is een telecommunicatienetwerk, beheert door KPN, dat specifiek bedoeld is voor gebruik door overheden, vitale crisispartners en hulpdiensten tijdens een (dreigende) ramp of crisis als het reguliere telefoonnet overbelast raakt of uitvalt. De NCV is de moderne opvolger van het 'rode telefoonnetwerk', ook wel bekend als het Nationaal Noodnet, dat in de jaren tachtig is ontwikkeld. Hiermee kan bijvoorbeeld wel gecommuniceerd worden met Evides, maar niet met en tussen noodsteunpunten, daarom kijken we ook naar alternatieve of analoge communicatiemiddelen. Dit is omdat in het scenario van langdurige stroomuitval na verloop van tijd ook telefonie en internet uitvallen.

Wanneer het gaat om alternatieve communicatiemiddelen – zoals satelliettelefonie of nieuwe MESH-netwerken – bevinden deze zich veelal nog in ontwikkeling; dit vraagt om innovatie en creatieve oplossingen, waarbij nadrukkelijk wordt gekeken naar wat technisch en organisatorisch mogelijk is en welke capaciteit en middelen dit van de organisatie vraagt. Daarnaast betrekken wij de uitkomsten van de pilot noodsteunpunten onderzocht en ervaringen uit andere gemeenten bij de afweging over passende alternatieve communicatievoorzieningen. In een volgende raadsbrief informeren wij u over de voortgang en de eerste bevindingen.

Schuilplaatsen

Zoals bekend, zijn er in Nederland geen openbare schuilkelders meer in gebruik. Rond 1990 is de Rijksoverheid gestopt met het investeren in de bouw van nieuwe schuilgelegenheden en werd de financiering voor het onderhoud stopgezet. Inmiddels zijn om die reden veel voormalige schuilkelders gesloopt of verbouwd.

De minister van Justitie & Veiligheid heeft TNO gevraagd om aanvullende eisen en bouwtechnische eisen voor schuilen uit te werken. In de kamerbrief van december 2025⁵ wordt gemeld dat 'in samenwerking met TNO in beeld wordt gebracht wat de mogelijkheden voor burgers zijn om bij een militair conflict te schuilen in hun directe omgeving'.

⁵ Zie de kamerbrief van 12 december 2025, 7008146 (<https://open.overheid.nl/documenten/ee1ab7f2-87b6-4e3a-9003-3113a3643a4a/file>)

Rotterdam wordt betrokken bij de uitwerking en vraagt het ministerie en TNO om te helpen duiden wat dit voor Rotterdam betekent en wat het handelingsperspectief voor onze inwoners wordt. In een volgende raadsbief hopen wij u hier meer over te kunnen melden.

Interne crisisorganisatie en eigen continuïteit

Naast crisisbeheersing in de stad, werken we aan de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening en de rol die de gemeente als werkgever heeft. Bestaande taken in het domein Integrale Beveiliging, waaronder Business Continuity Management en digitale veiligheid, worden versterkt en verstevigd. We werken specifiek aan het scenario 72 uur stroomuitval om dilemma's en kwetsbaarheden scherp te krijgen. We ontwikkelen een beter passende governance structuur en een robuuste structuur en cultuur rondom snelle crisisbesluitvorming, van directieniveau tot aan de werkvloer. We werken aan handelingsperspectieven voor alle medewerkers van de gemeente en welke rolverandering er kan plaatsvinden in verschillende (nood)situaties, met oog voor de CAO en geldende wet- en regelgeving.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Voor 2026 jaar is er (incidenteel) € 2,55 mln gereserveerd. Vanuit de Voorjaarsnota in 2025 is er € 550.000 vrijgemaakt om de weerbaarheid van de stad te vergroten, en daarnaast vanuit taakveld Crisisbeheersing eenmalige middelen van €2 mln. Dit geld zal o.a. worden uitgegeven aan het inrichten en uitwerken van noodsteunpunten en het verder uitrollen van de communicatie en de bijeenkomsten in de wijken waarin het gesprek met de bewoners en maatschappelijke organisaties centraal staat.

Voor 2027 en verder is er nog geen structureel budget toegekend.

Over landelijke middelen bestaat nog onduidelijkheid. Het demissionaire kabinet heeft in totaal €70 miljoen vanaf 2027 beschikbaar gesteld, waarvan €35 miljoen voor regionale en lokale weerbaarheid, en deze middelen zijn bestemd voor de uitrol van de coördinatiepunten en lokale noodsteunpunten. Het is nog niet duidelijk wat de verdeelsleutel wordt en hoeveel geld aan Rotterdam zal toekomen. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft voor 2026 €20 miljoen vrijgemaakt voor weerbaarheid, waarvan €10 miljoen bedoeld is voor de pilots noodsteunpunten in het gehele land. Regio Rotterdam krijgt hier €580.000 euro voor. De gemeente Rotterdam ontvangt €102.351 euro voor het opzetten van drie noodsteunpunten.

De gemeenteraad wordt minimaal twee keer per jaar geïnformeerd, waar mogelijk in het openbaar en waar nodig via vertrouwelijke weg, over de voortgang en verdere uitwerking van het programma weerbaarheid. In deze voortgangsrapportages wordt ingegaan op de stand van zaken binnen de pijlers, relevante ontwikkelingen en risico's en kansen. Het college stelt voor hiermee de toezegging 26bb000400 en toezegging 26bb001177 als afgedaan te beschouwen.

De motie Creëer rust als de sirene gaat: de wijkraad aan zet (26bb000996) wordt na de inwerkperiode van de wijkraden afgedaan.

We vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten